

"Legyen gondod önmagadra és a tanításra..."

(1 Timóteus levél 4:16)

... a tévtanítások veszélyéről

Jézus Krisztus személye határozza meg a kereszténység lényegét, - amit a keresztények hisznek, és remélnek. Bárki, aki valami mást tanít, mint amit Jézus tanított, figyelmen kívül hagyja az ő tekintélyét, következésképpen Isten tekintélyét is. Ezt meggondolva nyilvánvalóvá válik a tévtanítók önteltsége, és érthetővé válnak azok a szigorú szavak, amelyeket az Újszövetség használ velük szemben.

Manapság több teológus azt a véleményt képviseli, hogy a Jézus életéről szóló sok tudósítás csak legenda, és hogy szavai nagy része nem is tőle származik. S mindez valójában hívei kegyes fantáziájának terméke. Így "jó" okuk van arra, hogy az Újszövetséget ne vegyék túl komolyan, "jó" kifogás, hogy ne engedelmesséjének a Szentírás szavainak. Ezzel a látásmóddal saját vallást alakítanak ki.

Annak ellenére, hogy az úgynevezett liberális teológusok minden további nélkül elvetik a pasztorális leveleket¹, mint hamisítványokat, Pál szavai a tévtanítók ellen éppen azokban a levelekben ugyanúgy igaznak bizonyulnak, mint ahogy a Galata levél 1:8-9-ben írt sorai:

Viszont ha még mi magunk, vagy egy mennyből való angyal hirdetne is nektek evangéliumot azonkívül, amit mi hirdetünk, átkozott legyen! Amint már korábban is megmondtuk, most ismét mondom: ha valaki nektek más evangéliumot hirdet azonkívül, amelyet elfogadtatok, átkozott legyen!

Sokan gondolják, hogy a tanítás nem olyan fontos. Gyakran azért van ez így, mert sem magukat, sem másokat nem akarnak megvizsgálni. Úgy érvelnek, hogy tolerálni kell mások gondolkodását, és hogy az igazságot úgysem lehet felismerni. Jézus azonban János evangéliumában a következőt mondja:

Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhöz, akik hittek benne: "Ha ti megtartjátok az én igémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket." (János 8:31-32)

Remélhetőleg érthetővé válik a következő gondolatok segítségével, hogy milyen fontos a helyes tanítás.

JÉZUS TANÍTÁSA ISTEN IGAZSÁGA

Jézus erre így válaszolt nekik: "Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem. Ha valaki kész cselekedni az ő akaratát, felismeri erről a tanításról, hogy vajon Istentől való-e, vagy én magamtól szólok." (János 7:16-17)

Ezekben az igékben Jézus hangsúlyozza, hogy maga Isten az ő tanításának forrása. Ezért amit ő mondott, Istentől van. Jézus szavai által megismerhetjük Isten lényét és akaratát. Ennek legfontosabb előfeltétele a készség Isten akaratának cselekvésére.

AKI TÉVTANÍTÁST KÉPVISEL, NEM TISZTELI ISTENT

Jézus intette tanítványait, hogy óvakodjanak a farizeusok és szadduceusok kovászatól (Máté 16:6.12). Azt is mondta, hogy...

... hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai. (Máté 15:9)

Nemcsak hiábavaló tiszteletnek, hanem képmutatásnak is nevezi, amit tesznek. Sőt még ezt is mondja:

Képmutatók, találóan prófétált rólatok Ézsaiás: "Ez a nép csak ajkával tisztel engem, a szíve azonban távol van tőlem." (Máté 15:7-8)

Minden tanítás, ami eltér a bibliai alapoktól, emberi tan, amelyet olyanok találtak ki, akik inkább különböző célokat követnek ahelyett, hogy Istent szolgálnák. Tehát a tévtanítás az engedetlenség eredménye, és nem vezethet Istennel való kapcsolatra. Ha valaki annak ellenére, hogy szembesül az igazsággal, fenntartja a téves elgondolásait, bizonyosan oda jut, hogy hajótörést szenved az Istennel való kapcsolatában.

¹ Pasztorális levelek: Az egyház gyakorlati életével foglalkozó páli levelek: 1-2 Timóteus levél, Titusz levél

A TANÍTÁS ÉS AZ ÉLET SZOROSAN ÖSSZEFÜGG

Számtalan különböző példát figyelhetünk meg, ami illusztrálja ezt a tényt.

Amikor pedig az Emberfia eljön az ő dicsőségében, és vele az angyalok mind, akkor odaül dicsősége trónjára. Összegyűjtenek eléje minden népet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja. Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot. Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám. Akkor így válaszolnak neki az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, hogy enned adtunk volna, vagy szomjazni, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk jövevénynek, hogy befogadtunk volna, vagy mezítelennek, hogy felruháztunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy elmentünk volna hozzád? A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiak közül, velem tettétek meg. Akkor szól a bal keze felől állókhoz is: Menjetelek előlem, átkozottak, az ördögnek és angyalainak elkészített örök tűzre. Mert éheztem, és nem adtatok ennem, szomjaztam, és nem adtatok innom, jövevény voltam, és nem fogadtatok be, mezítelen voltam, és nem ruháztatok fel, beteg voltam, börtönben voltam, és nem látogattatok meg. Akkor ezek is így válaszolnak neki: Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, jövevénynek vagy mezítelennek, betegen vagy börtönben, amikor nem szolgáltunk neked? Akkor így felel nekik: Bizony, mondom néktek, amikor nem tettétek meg ezeket eggyel a legkisebbek közül, velem nem tettétek meg. És ezek elmennek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre. (Máté 25:31-46)

Ha valaki például úgy érti a fenti példázatot, hogy az keresztényekre vonatkozik – mint ahogy ez manapság nem ritkaság –, a keresztény életről alkotott fogalma, többé-kevésbé a szociális igyekezetre és karitatív munkára korlátozódik. Ez a példázat azonban valójában azok ítéletéről szól, akik nem ismerték Jézust és csodálkoznak azon, miként lehetséges, hogy a jót, amit tettek, Jézussal tették meg. A keresztények tudják, hogy mindennel, amit cselekszenek, Jézust szolgálják. Jézus itt részben arra a kérdésre is válaszol, hogy mi lesz az örökkévalóságban azokkal, akik itt a földön nem ismerték meg őt. Erre utal a 32. versben szereplő görög *ethnoi* (nemzetek) szó is. A zsidók ugyanis különbséget tettek aközött, amikor magukról, a saját népükről (görög: *laos*) és amikor a nemzetekről (görög: *ethnoi*), azaz a nem zsidókról beszéltek. Ez jól látszik az Apostolok cselekedetei 26:17-ből is.

Keresztényekként Isten követségében járunk (2 Korinthus levél 5:20), aktívan munkálkodva azért, hogy Istent ismertté tegyük Jézus tanításának hirdetése és szent életünk által. A búza és a konkoly példázata további érdekes példa:

Más példázatot is mondott nekik: “Hasonló a mennyek országa ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a szántóföldjébe. De amíg az emberek aludtak, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé, és elment. Amikor a zöld vetés szárba szökött, és már magot hozott, megmutatkozott a konkoly is. A szolgák ekkor odamentek a gazdához, és azt kérdezték tőle: Uram, ugye jó magot vetettél a földedbe? Honnan van akkor benne a konkoly? Ellenség tette ezt! - felelte nekik. A szolgák erre megkérdezték: Akarod-e, hogy kimenjünk, és összeszedjük a konkolyt? Ő azonban így válaszolt: Nem, mert amíg a konkolyt szednétek, kiszaggatnátok vele együtt a búzát is. Hadd nőjön együtt mind a kettő az aratásig, és az aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kévébe, és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbe.” (Máté 13:24-30)

Manapság ezt a példázatot sokan az egyházra vonatkoztatják. Érvként akarják használni arra, hogy az egyházon belül együtt lehetnek a hívők és a hitetlenek, és csak a világ végén lesz világos, ki az, aki tényleg Istenhez tartozik. Ezzel tulajdonképpen azt mondják, hogy nem kell távolságot tartani a hitlenektől; nem is kell megvizsgálni az embereket, mert csak a világ végén és csak Isten fogja őket megítélni. Azonban, ha kicsit tovább olvasol, láthatod, hogy Jézus nem erről beszélt.

Jézus azt magyarázza, hogy a szántóföld a világ ahol a jók és gonoszok együtt vannak, habár Isten mindenkit jónak teremtett. Isten nem akarja mindazokat eltörölni a föld színéről, akik nem engedelmeskednek neki. Megadja mindenkinek a szabadságot, hogy élje az életét egészen addig, amíg meg nem hal, bárhogy is dönt. Ezen

túlmenően az Újszövetség más részeiből is látszik, hogy nekünk keresztényeként nem lehet szellemi kapcsolatunk hitetlenekkel:

Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában, mert mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi köze van a világosságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Beliál között? Vagy milyen közösség van hívó és hitetlen között? Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Mert mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogyan az Isten mondta: "Közöttük fogok lakni és járni, Istenük leszek, és ők az én népem lesznek. Ezért tehát menjetek ki közülük, és váljatok külön tőlük, így szól az Úr, tisztátalant ne érintsetek, és én magamhoz fogadlak titeket, Atyátokká leszek, ti pedig fiaimmá és leányaimmá lesztek, így szól a mindenható Úr." (2 Korinthus levél 6:14-16)

A TÉVES TANÍTÁSOKNAK "KOVÁSZ-HATÁSUK" VAN

Ezért figyelmeztet minket az Írás:

Kérlek titeket, testvéreim, tartsátok szemmel azokat, akik szakadásokat és botránkozásokat okoznak azzal, hogy az ellenkezőjét tanítják annak, amit tanultatok. Térjete ki előlük! (Róma levél 16:17)

A Titusznak címzett levelében Pál eképpen ír:

A szakadást okozó ember elől egy vagy két megintés után térj ki, tudván, hogy az ilyen ember kivetkőzött önmagából, bűnben él és magában hordja ítéletét. (Titusz levél 3:10-11)

A TÉVTANÍTÁSOK FÉLREVEZETIK AZ EMBEREKET

A tévtanítók megpróbálják az igazságot olyan elképzelésekhez igazítani, amelyek az emberek számára kegyesebbnek, vonzóbbnak, vagy kényelmesebbnek tűnnek, amelyek számukra nagyobb "biztonságot" nyújtanak, vagy éppenséggel megengedik a kompromisszumok kötését.

Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odafordulnak. (2 Timóteus levél 4:3-4)

A tévtanítások gyorsan terjednek. A széles útra könnyű rátalálni, de az pusztuláshoz vezet. Az Újszövetség nagyon szigorúan elutasítja a tévtanítókat:

Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten; aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is. Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsétek, mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel. (2 János levél 9-11)

Az Újszövetség idején "köszönteni valakit" azt jelentette, hogy az illető azt a személyt befogadta a házába és közösséget vállalt vele, együtt étkeztek és beszélgettek. János azt akarja kifejezni, hogy egy tévtanítóval nem lehet kapcsolatot fenntartani, mert fontos, hogy világos elhatárolódást mutassunk azoktól a dolgoktól, amiket tévesen hirdet. Milyen közössége lehet az igazságnak és az igazság elferdítésének?

Tehát minden kereszténynek buzgónak kell lennie abban, hogy megismerje a helyes tanítást. Ebben fejezi ki az igazság iránti szeretetét és ez az, ami alapot képez a keskeny úton maradáshoz. Ezért inti Pál a keresztényeket.

...hogy többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszságától... (Efezus levél 4:14)

Ha valaki nem engedi tudatosan, hogy Isten igéje vezesse, ne csodálkozzon azon, hogy félrevezetik. A gondolkodás hiánya már megnyitja a tévtanítások csapdájához vezető utat.

"LEGYEN GONDOD ÖNMAGADRA ÉS A TANÍTÁSRA; MARADJ MEG EZEK MELLETT, MERT HA ÍGY CSELEKSZEL, MEGMENTED MAGADAT IS, HALLGATÓIDAT IS."
(1 Timóteus levél 4:16)